

BIBLIOTKA PUBLICZNA
m. st. Warszawy
Dzielnicy OCHOTA

VARSAVIANA

ISSN 1234-995X

4(33)

1998

kwartalnik

Biuletyn Informacyjny Bibliotek

*„– Jakie książki czytać?!!!
Każdy inne, każdy takie, jakie odpowiadają
jego temperamentowi, jakie go mobilizują.”*

(Stefan Kisielewski)

Biblioteki Publiczne Gminy Centrum w Dzielnicy Ochota

BIBLIOTEKA DZIELNICOWA

Dyrektor: Alicja Koczyńska, tel. 822-51-38
Administracja: tel./fax: 822-77-13
Księgowość: tel. 659-44-56
Nr konta: PBK SA IX O/Warszawa
11101040-795632-3600-1-64

Czytelnia Naukowa Nr XI

ul. Grójecka 77, tel. 822-44-17

Czynna: pon.–pt. 9⁰⁰–20⁰⁰
 soboty 9⁰⁰–15⁰⁰

W zbiorach: wydawnictwa multimedialne, kasety video

Wypożyczalnia Kompletów Książek

ul. Częstochowska 26, tel. 822-44-06

Czynna: poniedziałek 12⁰⁰–19⁰⁰
 wt.–pt. 8⁰⁰–15⁰⁰

Poszerzone działy: *religia, judaica, wspomnienia*

Książka na telefon „KaNaT”

tel. 658-05-39

Książka mówiona

tel. 823-35-92

Biblioteki specjalistyczne w Warszawie

Biblioteka Centralna PTTK

ul. Podwałe 23,
tel. 831-80-65

Biblioteka Centralna Polskiego Związku Niewidomych

ul. Konwiktorska 7/9,
tel. 635-33-20

Biblioteka Główna Akademii Medycznej

ul. Oczki 1.
Czytelnia czasopism,
oddział informacji naukowej,
tel. 621-14-34.
Wypożyczalnia i czytelnia
tel. 621-95-45

Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej

pl. Politechniki 1.
Ośrodek inform. nauk.,
tel. 628-71-84, 660-73-00.
Filia: ul. Narbutta 86,
tel. 660-82-29.
Ośrodek inform. chemicznej
(gmach „starej chemii”)
tel. 621-08-42, 660-76-71

Biblioteka Główna Pracy i Zabezpieczenia Społecznego

ul. Mysia 2.
Centrala: tel. 628-12-41 w. 349.
Ośrodek inform. nauk.
tel. 629-40-49

Biblioteka Narodowa

Al. Niepodległości 213.
Centrala tel. 608-29-99.
Katalog alfabetyczny książek
tel. 608-24-91, 608-24-92;
Katalog czasopism tel. 608-24-93;
Katalogi rzeczowe książek
tel. 608-24-94.
Informatorium
tel. 608-23-30, 608-23-24, 608-26-33
udziela informacji o zbiorach,
a także informacji ogólnych,
bibliograficznych i rzeczowych.
Centralne katalogi
piśmiennictwa zagranicznego
tel. 608-26-31, 608-23-48.
Czytelnia Bibliologiczna tel. 608-27-33.
Pałac Rzeczypospolitej,
pl. Krasińskich 3/5,
centrala tel. 831-32-41 (do 45).
Czytelnia Zbiorów Specjalnych
(informacja o zbiorach do godz. 16⁰⁰)
tel. 831-32-44

Biblioteka Pedagogiczna Wojewódzka m.st. Warszawy

ul. Smyczkowa 4. Czytelnia tel. 853-00-68.
Filie: ul. Odyńca 57, tel. 844-42-81;
ul. Filtrowa 62, tel. 658-16-99;
ul. Gocławska 4, tel. 810-26-52;
ul. Barłucha 8, tel. 614-08-99;
ul. Irzykowskiego 1a, tel. 665-73-77;
ul. Wóycickiego 1/3 paw. 16, tel. 835-60-09

Biblioteka PAN

pl. Defilad (PKiN).
Katalogi 656-66-00, czytelnia 656-61-58

Biblioteki specjalistyczne w Warszawie

Biblioteka Publiczna Główna m.st. Warszawy

ul. Koszykowa 26. Centrala tel. 628-20-01;
dział inform.-bibliograf. tel. 628-31-38;
Varsaviana tel. 628-31-32

Biblioteka Szkół Główniej Handlowej

al. Niepodległości 162.
Oddz. informacji naukowej
Centrala tel. 49-50-13 w. 508
oddz. udostępn. zbiorów tel. 49-12-51;
wypoż. w. 525 czyteln. w. 526.

Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego

ul. Krakowskie Przedmieście 132.
Dział ogólny tel. 826-96-19,
oddz. informacji naukowej tel. 826-40-47,
oddz. udostępn. zbiorów
– centrala tel. 620-03-81,
wypoż. w. 333, czytelnia w. 332

Centralna Biblioteka Instytutu Matematycznego PAN

ul. Śniadeckich 8, tel. 628-24-71 w. 31

Centralna Biblioteka Nutowa

ul. A. Fredry 8.
wypożyczalnia tel. 626-59-81, 826-06-58

Centralna Biblioteka Statystyczna GUS

al. Niepodległości 208.
Dział inform. bibliograf. tel. 608-32-50,
608-88-47

Centralna Biblioteka Rolnicza

ul. Krakowskie Przedmieście 66.
Centrala tel. 826-60-41,
katalogi tel. w. 111,
wypożyczalnia tel. w. 119

Centralna Biblioteka Techniczna „Sigma” NOT

ul. Mazowiecka 12, tel. 827-36-12

Centralna Biblioteka Wojskowa

ul. Ostrobramska 109, tel. 681-73-94
Ośrodek inform. nauk., tel. 68119-52

Fundacja Domu Literatury i Domów Pracy Twórczej

ul. Krakowskie Przedmieście 87/89.
Centrala 635-04-04,
biblioteka 826-25-04

Główna Biblioteka Lokarska

ul. Chocimska 22. Centrala 49-78-51,
katalogi 49-74-96,
inform. bibliograf. tel. 49-11-56

Biblioteka Sejmowa

ul. Wiejska 4/8.
Informatorium – 694-10-73,

Księgozbiór Wydziału Zbiorów Historii Społecznej

ul. Smyczkowa 4, tel. 843-42-69

Adresy i telefony wybranych urzędów Dzielnicy Ochota

INSTYTUCJE KULTURY OCHOTY

Dom Wojska Polskiego , ul. Banacha 2,	tel. 823-50-06
Dom Kultury „Rakowiec” , ul. Wiślicka 8,	tel. 823-66-97
Kino „Ochota” , ul. ul. Grójecka 65,	tel. 822-24-73
Klub Nauczyciela , ul. Radomska 13,	tel. 823-37-56
Młodzieżowy Dom Kultury , ul. Białobrzeska 19,	tel. 822-28-95
Ośrodek Kultury Ochoty , ul. Grójecka 77,	tel. 822-48-70
Teatr Ochoty , ul. Reja 9,	tel. 25-85-44, 25-14-78

URZĘDY POCZTOWE

Centralny Zarząd PP , pl. Małachowskiego 2,	tel. 656-50-00
RUP W-wa Ochota/Mokotów , ul. Białobrzeska 22,	tel. 822-18-91
UP Warszawa 1 , ul. Świętokrzyska 31/33,	tel. 825-75-11
UP 19 , ul. Żwirki i Wigury 1, Terminal LOT,	tel. 846-06-86
UP 54 , ul. Wawelska 52/54,	tel. 25-27-66
UP 60 , ul. Żwirki i Wigury 24,	tel. 846-39-71
UP 65 , ul. Filtrowa 62,	tel. 658-17-50
UP 69 , ul. Żwirki i Wigury 103,	tel. 24-14-97
UP 75 , Al. Krakowska 239/241,	tel. 846-07-03
UP 79 , Al. Jerozolimskie 144 (Dw. Zach.),	tel. 822-48-11
UP 81 , ul. Nowogrodzka 45,	tel. 625-49-08
UP 109 , ul. Baleya 9,	tel. 658-43-72
UP 114 , ul. Pruszkowska 4d,	tel. 623-11-79
UP 120 , Al. Jerozolimskie 54 (Dw. Centr.),	tel. 25-44-16

URZĘDY SKARBOWE

Urząd Skarbowy W-wa Bemowo , ul. Białobrzeska 53a,	tel. 658-47-47,
Urząd Skarbowy Drugi W-wa Śródmieście , ul. Lindleya 14,	tel. 628-00-41,
ul. Mazowiecka 9,	tel. 826-44-31,

Adresy i telefony wybranych urzędów Dzielnicy Ochota

APTEKI – Ochota i okolice

ul. Częstochowska 11/15	tel. 822-28-06
ul. Filtrowa 62	tel. 658-11-72
ul. Grójecka 36	tel. 822-21-74
ul. Grójecka 76	tel. 822-28-91
ul. Grójecka 107	tel. 822-71-16
ul. Grójecka 128	tel. 846-04-86
Al. Jerozolimskie 54 (Dw. Centr.)	tel. 25-69-86
Al. Jerozolimskie 113/115	tel. 628-91-72
ul. Kasprzaka 7	tel. 632-35-20
ul. Korotyńskiego 23	tel. 658-34-18
ul. Koszykowa 65	tel. 621-42-23
Al. Krakowska 141	tel. 846-07-81
ul. Nowogrodzka 62a	tel. 36-56-60
ul. Nowowiejska 1-	tel. 25-80-27
ul. Nowowiejska 41	tel. 25-53-76
ul. Opaczewska 19	tel. 822-02-28
ul. 1-go Sierpnia 32	tel. 846-67-85
ul. Prosta 2/14	tel. 620-08-74
ul. Pruszkowska 4d	tel. 822-55-94
ul. Wawelska 15	tel. 822-92-22

REJONOWE PRZYCHODNIE LEKARSKIE

Al. Jerozolimskie 87	tel. 621-39-97
ul. Janiszowska 15	tel. 846-09-83
ul. Jankowska 2	tel. 823-53-74
ul. Kadłubka 18	tel. 667-44-41
ul. Kaliska 24	tel. 823-09-88
ul. Rejonowa 28/30	tel. 863-74-83
ul. Sanocka 6	tel. 823-05-45
ul. Szybowcowa 4	tel. 846-53-22
ul. Szczęśliwicka 36	tel. 822-32-21
ul. Skarżyńskiego 1	tel. 822-37-32

NAPISALI DO NAS

Ewenementem dla bywalców Biblioteki Publicznej – Główniej m. st. Warszawy była wrześniowa wystawa pt. „Czuwajmy... W 80 Rocznicę Zjednoczenia Harcerstwa”, przedstawiająca cymelia z archiwum Harcerskiego Kręgu Seniorów Twierdza.

W listopadzie 1985 r. Krąg był przyjęty do rozwijającego się od 1979 r. ruchu seniorackiego. Członkami Kręgu byli harcerze 10 Warszawskiej Drużyny Harcerzy, najstarszej w Warszawie i jednej z najstarszych drużyn harcerskich w środowisku rzemieślniczo-robotniczym na terenie kraju, zawiązanej w listopadzie 1911 r. wśród uczniów Klas Rzemieślniczych przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. Ponadto członkiniami Kręgu mogą być harcerki z drużyn programowo współpracujących z „Dziesiątką”: „30” im. N. Żmichowskiej – do 1943 r., „2” im. T. Kościuszki w latach 1946–1948 oraz po roku 1957 – „197” na Woli.

Zobowiązanie do utrwalania historii drużyny Krąg realizuje m.in. przez wystawiennictwo.

Od czerwca 1986 r. archiwalia Kręgu prezentowane były na 15. wystawach harcerskich i „cywilnych” (m.in. w Muzeum na Woli, Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum Powstania Warszawskiego). Natomiast od grudnia 1992 r. organizowane są ekspozycje czasowe (było ich 12).

Dzięki życzliwości p. dyr. Janiny Jagielskiej, udostępniona przestrzeń wystawiennicza była profesjonalnie zaaranżowana wielopoziomowo. Na niskim parterze – sztalugi ze starymi plakatami, na parterze wysokim – gablota z Medalem 400-lecia Stołeczności Warszawy i stosownym pismem p. Marcina Świącickiego – Prezydenta m.st. Warszawy. Na podeście międzypiętrowym – trzy gabloty, kształtem symbolizujące okresy działalności drużyny, ilustrowane fotografią zbiorową z „epoki” (okresy: 1911–1939, 1945–1949 i 1957–1965). Nad balustradą klatki schodowej i p. zawisły trzy ocalałe proporzyczki zastępów z lat 1946 i 1947.

Właściwa ekspozycja w 25 gablotach przedstawiała cymelia z poszczególnych działów archiwum. W dziale rękopisów zaprezentowano różne formy rękopiśmienne, których autorzy znani są w środowisku harcerskim. W trzech gablotach pokazano formularze a wśród nich również potocznie zwane „druki” z ręcznie wypełnionymi rubrykami oraz zestaw harcerskich dokumentów osobistych z lat 1917, 1937, 1945, 1947 i 1957.

W dziale dedykacji znajdowały się wydawnictwa z dedykacjami dla Kręgu m.in. od Stanisława Broniewskiego „Orszy”, Jana Nowaka-Jeziorańskiego i ks. Stanisława Małkowskiego.

Wśród fotografii najstarsza pochodzi z 1911 r., zaś, znana nie tylko z literatury harcerskiej, fotografia Alojzego Pawełka posiada dedykację, co stanowi o jej unikatowości.

W dziale kartofilia znalazła się najstarsza karta pocztowa o tematyce harcerskiej, pochodząca sprzed 1917 r. Znalazły się tu także karty pocztowe autorstwa Władysława Czarneckiego, którego Aleksander Kamiński nazwał „nadwor-

NAPISALI DO NAS

nym rysownikiem harcerskim" oraz karty pocztowe i koperty z okolicznościowymi nadrukami z okazji 70-lecia 10 WDH.

W gablotach maszynopisów był m.in. autoryzowany tekst Stanisława Brońskiego z 26.11.1987 r.

W dziale czasopism zwracał uwagę egzemplarz „Ochotnika” z dnia 1 sierpnia 1920 r. a także jednodniówka „Dziesiątka Warszawska” z 15 grudnia 1938 roku, której nie posiadają czołowe ksiąźnice polskie.

W czterech gablotach rozmieszczono druki zwarte, z których najstarszy – Regulamin organizacji Drużyn Skautowych – nosi datę 16.04.1912 r. Ponadto zwracał uwagę modlitewnik dla młodzieży szkolnej „W obliczu Boga” z 1939 r., zawierający nabożeństwo harcerskie. W oddzielnej gablocie przedstawiono publikację Alojzego Pawełka.

Falarystkę, sfragistykę i rękodzieło artystyczne pomieszczono we wspólnej gablocie. W tym ostatnim dziale znajdowała się unikatowa obrączka z polskiej obiegowej monety srebrnej sprzed 1939 r., wykonana przez rannego polskiego żołnierza.

W oddzielnej gablocie pokazano fragment zespołu archiwalnego kpt. Jana Ruśkiewicza, zastrzelonego w Katyniu, a w ostatniej znajdowały się nuty piośnek o „Dziesiątce” m.in. z 1937 r. na głos z towarzyszeniem fortepianu.

Końcowym akcentem prawie każdego działu było hasło: „Wspólnie tworzymy Rejestr Harcerskich Zasobów Muzealnych”.

Ekspozycję uzupełniały sztalugi z Odezwą z 2.10.1944 r. i Obwieszczeniem o wprowadzeniu stanu wojennego 13.12.1981 r., planem Warszawy z podziałem na komisariaty policji państwowej z 1938 r. oraz wielobarwna mapa WARSZAWA POŁUDNIE w skali 1:100 000 z nadrukiem SONDERAUSGABE! z terenem akcji oddziałów Kedywu KG A.K. Wilanów w nocy z 26 na 27.09.1943 r.

Plakat, plastyka sztalug i zawiadomienie o wystawie jest autorstwa, współpracującej z Biblioteką, p. Ewy Jakubowskiej.

Wystawę otworzyła dhna Maria Habrowska – Przewodnicząca ZHP, która do Księgi Pamiątkowej Biblioteki wpisała: „*Składam Dyrekcji Biblioteki Publicznej serdeczne gratulacje i podziękowania za udostępnienie sal i organizację wystawy poświęconej 80-leciu zjednoczenia harcerstwa na przykładzie historii 10 Warszawskiej Drużyny Harcerzy. Ruch Harcerski jednoczył młodzież kilku pokoleń Polaków. Wychował tysiące dzielnych ludzi oddanych służbie Bogu, Polsce i bliźnim i dziś cieszymy się, że możemy ideały harcerskie przekazać młodszym. Za tworzenie możliwości tego działania jeszcze raz dziękuję.*”

Tadeusz Chojnacki

NOWA GALERIA, NOWE MOŻLIWOŚCI

Mała Galeria Ekslibrisu Wypożyczalni nr 75 doczekała się pięknego, dużego pomieszczenia do wystawiania znaków książkowych. Nowy lokal spełnia wszystkie warunki profesjonalnej galerii. Otwarto go staraniem Dyrekcji Biblioteki Publicznej Dzielnicy Ochota i ochockiego Wydziału Kultury i Sztuki. Skończyły się ekspozycje w korytarzu wypożyczalni, teraz ekslibrisy wiszą w galerii, tak jak na to zasługują te małe dzieła sztuki graficznej.

Starania o lokal rozpoczęły się w grudniu ubiegłego roku, a już w lutym klucze lokalu przekazano bibliotece. Prace remontowe ukończono w czerwcu.

Działalność Małej Galerii Ekslibrisu w nowych warunkach zapoczątkowała bardzo oryginalna wystawa znaków książkowych z kolekcji profesora Zygmunta Gontarza. Uroczyste otwarcie tej ekspozycji połączono z otwarciem nowego lokalu galerii w dniu 27.06 98.

Na imprezę przybyli goście z Warszawy i innych miast polskich. Było to wydarzenie kulturalne dużej wagi. Mała Galeria Ekslibrisu stała się bowiem znanym w Polsce i zagranicą ośrodkiem popularyzowania i kolekcjonerstwa znaków książkowych. W przeciwieństwie jednak do innych miast w Polsce, stolica nie miała do tej pory profesjonalnego lokalu, chociaż galeria jako instytucja istnieje już 6 lat i działa bardzo prężnie.

Wystawa z kolekcji prof. Zygmunta Gontarza, inaugurująca działalność galerii w nowym lokalu, składa się z ekslibrisów, które dzisiaj stanowią zabytki kultury

Tuż przed uroczystym otwarciem.

Z TEKI KOLEKCJONERA

polskiej. Zbiór p. Gontarza należy do najciekawszych w Polsce i liczy ok. 5 tys. egzemplarzy księgoznaków. Eslibrisy prezentowano wg. pewnych cykli. Pierwszym z nich był cykl znaków wykonanych dla członków rodziny kolekcjonera, druga część to ekslibrisy ośmiu polskich twórców z pierwszej połowy stulecia i pierwszych lat powojennych, a trzecia

część składała się z księgoznaków z okresu polskiej secesji i te są najcenniejsze. Wystawa została zatytułowana „Ekslibrisy z mojej kolekcji”. Tak naprawdę Zygmunt Gontarz przejął kolekcję od swojego teścia, znanego numizmatyka i kolekcjonera – Stanisława Niewiteckiego i z roku na rok powiększa swoje zbiory.

Wstęgę przecięły panie: Wanda Niewitecka i Halina Gąsiorowska – Nacz. Wydz. Kultury.

Pasję i zamiłowanie do kolekcjonerstwa ogranicza prof. Gontarzowi jedynie praca zawodowa, której poświęca większość czasu. Jest kierownikiem Zakładu Chemii Nieorganicznej na Wydziale Chemii Politechniki Warszawskiej. Mimo że praca naukowa i zawodowa absorbuje p. Gontarza, to znajduje on czas na realizowanie swojego hobby. Uczestniczy we wszystkich wystawach Małej Galerii Ekslibrisu i imprezach organizowanych w innych miastach. Jest wielkim autorytetem wśród grafików i kolekcjonerów znaków książkowych oraz wspaniałym człowiekiem, niezwykle skromnym i bardzo pracowitym.

Janina Saffarini

EKSLIBRISY ZBIGNIEWA OSENKOWSKIEGO

Sanocki artysta i działacz kultury – Zbigniew Osenkowski prezentuje w Małej Galerii Ekslibrisu swoje znaki książkowe, które wykonuje z wielkim zamiłowaniem od 1980 roku.

Zbigniew Osenkowski zajmuje się różnymi formami przekazu artystycznego : malarstwem, rysunkiem, fotografią, ale ekslibris – mała forma graficzna- zdominowała twórczość artysty z Sanoka. Z racji swojego zawodu, wiele czasu spędził p.Zbigniew przy desce kreślarskiej nad rysunkami technicznymi, ale to mu nie wystarczyło. Dusza artysty i wielki talent zmobilizowały go do innego rodzaju twórczości.

Autor prezentowanych prac urodził się w Zagórzcu w 1943 roku. Studiował na Politechnice Krakowskiej i uzyskał tytuł magistra inżyniera mechanika. W 1972 roku ukończył Studium Wzornictwa Przemysłowego zorganizowanego przez Akademię Sztuk Pięknych. Mieszka i pracuje w Sanoku. Jest pracownikiem „Autosanu”SA od 34 lat i mimo nawału obowiązków służbowych, znajduje czas na działalność artystyczną i kulturalną. Szkicownik i aparat fotograficzny towarzyszą grafikowi we wszystkich jego wyprawach turystycznych i etnograficznych – w poszukiwaniu oryginalnych form sztuki

Zbigniew Osenkowski

Z TEKI KOLEKCJONERA

ludowej. Jest bowiem zauroczony sztuką ludową i architekturą, szkicuje zabytkowe obiekty, aby ocalić je od zapomnienia. Motywy ludowe wprowadza do ekslibrisów, które tworzy najchętniej. Zwięzła forma, malarska rzeczywistość, silna kreska, nadają jego pracom wyraznie indywidualny charakter. Jego ulubione techniki to linoryt i drzeworyt.

Swoje pierwsze prace wystawił w 1980 roku w Sanoku. Potem posypały się wystawy w innych miastach i zagranicą. Udział jego grafik w konkursach na ekslibris kończy się zawsze nagrodą lub wyróżnieniem. Zbigniew Osenkowski w sztuce ekslibrisowej jest dzisiaj prawdziwym profesjonalistą i osobą znaną grafikom i kolekcjonerom w Polsce i poza jej granicami.

Grafik zajmuje się również działalnością kulturalną i publicystyczną. Napisał m.in. monografię rodzinnej miejscowości „Zagórz nad Oslawą”, jest jednym z autorów „Rocznika Sanockiego”. Obecnie zbiera materiały do drugiej części książki o Zagórz. Jest znanym w regionie ilustratorem książek, projektował karty pocztowe, herb gminy Sanok, sztandary, tablice pamiątkowe, odznaki. Za całokształt twórczości artystycznej i publicystycznej otrzymał w ubiegłym roku Nagrodę Miasta Sanoka.

Wystawa ekslibrisów Zbigniewa Osenkowskiego to prezentacja grafik na wysokim poziomie artystycznym, ale również świadczy o wielkich walorach użytkowych. Autor, tworząc znak dla konkretnej osoby, stara się poznać jej zainteresowania oraz psychikę. Tak stworzony księgoznak odzwierciedla cechy charakterystyczne jego właściciela lub instytucji.

Prace jego zdobią wiele zbiorów prywatnych, bibliotecznych i muzealnych. I o to właśnie chodzi w twórczości ekslibrisowej.

Janina Saffarini

MOTYWY MORSKIE W EKSLIBRISIE

Kolejna, czterdziesta druga wystawa znaków książkowych w Małej Galerii Ekslibrisu to ekspozycja poświęcona tematyce morskiej.

Księgoznaki o różnej treści (żaglowce, krajobrazy morskie, militaria, łodzie i tratwy, sport żeglarski) należą do kolekcji p. Andrzeja Sitka z Gdyni – kolekcjonera, dziennikarza i pisarza. Właściciel kolekcji jest wielkim miłośnikiem morza i wszystkiego, co jest z nim związane. Prowadzi aktywną działalność propagującą różne formy artystyczne i edukacyjne związane z tematyką morską.

Wśród kolekcjonerów znaków książkowych o podobnych zainteresowaniach są już nieżyjący Seweryn Knape z Dobrzan, Włodzimierz Egiersdorff z Gdyni oraz Edmund Puzdrowski z Gdańska.

Kolekcja ekslibrisów p. Andrzeja Sitka jest bardzo interesująca. Kolekcjoner zebrał prace znanych grafików polskich i zagranicznych. Duża część wystawy to księgoznaki wykonane przez krakowskiego grafika p. Krzysztofa Kmiecica.

Ekspozycja ekslibrisów o motywach marynistycznych, to pierwsza tego typu wystawa w stolicy.

Janina Saffarini

Zapraszamy do GALERII EKSLIBRISÓW

w Wypożyczalni nr 75, ul. Grójecka 109, tel. 822-53-18

na wystawę

„Motywy mickiewiczowskie w ekslibrisie”
z kolekcji

Józefa Tadeusza Czosnyki

Otwarcie: 12 grudnia 1998 r. o godz. 17⁰⁰

Wystawa czynna do 12.01.199 r.

KAMIEŃ ALEKTORYJNY I CZAROWNICY

Chyba każdy z nas przynajmniej raz w życiu zapragnął umieć czarować. Po to, aby uniknąć pały z historii, zamieszkać w marmurowym pałacu czy choćby zobaczyć, jak ta paskudna wścibska sąsiadka z przeciwka zamienia się w ropuchę... Najczęściej magię i czary traktujemy z przymrużeniem oka. Jest to jednak mroczny, pełen tajemnic świat, który może budzić grozę. Z całkowitą powagą i wręcz nabożną czcią traktuje go autor tłumaczonej przeze mnie książki „Księgi, które budzą strach”, Georges Vergnes. Twierdzi on, iż zna wielu wybitnych specjalistów w dziedzinie historii czarów, którzy nigdy nie chcieli i nigdy nie będą chcieli otworzyć tej czy innej księgi czarowników. Dlaczego? Ze strachu przed tym, co mogłoby z tego wynikać. Sam Vergnes potrzebował aż pięćdziesięciu lat, aby przezwyciężyć własny lęk i zdecydować się na skok do tej czarnej i demonicznej wody. Owocem zaś jego zmagani z strachem jest harwny opis ksiąg czarowników, takich jak „Wielki Albert”, „Mały Albert”, „Czarny Smok” czy „Czerwony Smok”, w których możemy znaleźć formuły wzywające złe moce i mnóstwo sposobów na to, by być kochanym, wygrać na loterii, stać się niewidzialnym, rzucać i zdejmować uroki...

Ponadto możemy dzięki nim poznać średniowieczne spojrzenie na niektóre aspekty medycyny czy zoologii. „Wielki Albert” np. dzieli zwierzęta na doskonałe, które zostają poczęte i uformowane z nasienia, oraz niedoskonałe, takie jak muchy czy robaki, które tworzą się z materii zepsutej. Zdaniem autora muchy i osy powstają z końskich odchodów.

Co do ludzi, istnieją np. liczne znaki, pozwalające poznać, czy kobieta nosi w łonie chłopca czy też dziewczynkę. Otóż o poczęciu chłopca świadczą następujące sygnały: twarz kobiety nabiera czerwonej barwy, jej ruchy stają się lekkie, brzuch zaokrągla się z prawej strony, prawa pierś jest większa niż lewa, zawsze stawia prawą stopę jako pierwszą. Dowodem na poczęcie dziewczynki są z kolei takie oznaki: kobieta jest ciężka i błada, odczuwa gorąco z lewej strony, a jej mleko jest czarne, niestrawne i wodniste.

Ponadto księgi czarowników zawierają mnóstwo sekretów, ułatwiających życie. Otóż ahy miłość kobiety nie wygaśla, należy wziąć szpik z le-

Z PRACY NAD KSIĄŻKĄ

wej nogi wilka, zrobić zeń rodzaj pomady i od czasu do czasu dawać jej do wachania. Aby spowodować impotencję, trzeba mieć nowy scyzoryk i w sobotę napisać jego ostrzem na drzwiach, za którymi śpi mężczyzna: „Consummatum est”, po czym złamać scyzoryk na drzwiach.

Rzecz jasna, przy tłumaczeniu tej książki nie obyło się bez kłopotów. Najzabawniejszy z nich sprawił mi kamień alektoryjny, który według „Wielkiego Alberta” czyni mężczyznę sympatycznym i stałym oraz gasi pragnienie. Ileż ja się nagłowiłam, co to może być ów kamień alektoryjny! Przewertowałam kilka książek o kamieniach, zapędziłam nawet do roboty znajomego geologa - i nic. Dopiero w „Słowniku wiedzy tajemnej” J. Collina de Planca (który stanowił zresztą dla mnie nieocenioną pomoc) wyczytałam, że, jak kiedyś wierzono, kamień ten tworzy się w żołądku koguta, nazwę swą zaś zawdzięcza greckiej nazwie tegoż ptaka. Na nic by się zatem zdała pomoc nawet najświatlejszego profesora geologii!

O powadze, z jaką Georges Vergnes potraktował temat czarów i magii świadczy fakt, że ocenzurował on niektóre fragmenty „Czerwonego Smoka”, zwłaszcza te dotyczące nekromancji (czyli sztuki wywoływania zmarłych w celu uzyskania od nich wiedzy o przyszłości), aby nikogo nie kusilo. Jeśli bowiem nie postępuje się ściśle według podanych wskazówek, można samemu paść ofiarą mocy piekielnych.

Na koniec autor dodaje, że podczas pisania książki w zagłębieniu jego dłoni pojawiła się nagle czerwona plamka, która nie dała się absolutnie niczym zmyć. Zniknęła równie nagle po ukończeniu książki - jego zdaniem to św. Albert i inni autorzy ksiąg o czarnej magii uznali, iż nie zostali przez niego zdradzeni i przyznali mu imprimatur.

Mnie z kolei podczas tłumaczenia spucbło i potwornie bolało dziąsło. Przestało wraz z ukończeniem pracy. Może to był tylko ząb mądrości a może nie? Może coś w tym jednak jest?...

Joanna Kluza

ABRAKADABRA

Abrakadabra to jedno z najpopularniejszych zaklęć jakie znają wszyscy, często jeszcze ze swoich dziecięcych zabaw. Pochodzi z czasów biblijnych i znaczy mniej więcej tyle, co „precz”. W średniowieczu wpisywano je w trójkąt jako zaklęcie przeciw chorobie.

Podobnych słów-zaklęć jest oczywiście znacznie więcej. Każde ma swoje przeznaczenie i powinno być wykorzystywane w określonym momencie. W jakim? O tym najlepiej wiedzieli ludzie posiadający tajemną wiedzę: czarownice, wiedźmy, wróżki, czarnoksiężnicy, czarodzieje, szamani. Jeszcze zanim wynaleziono pismo, gawędziarze snuli opowieści o ich życiu. Dziś odnajdziemy je w starożytnych legendach, poda- niach ludowych, bajkach dla dzieci czy dziełach literatury klasycznej.

Jak było naprawdę?

Magia i czary towarzyszyły człowiekowi niemal od początku jego istnienia.

Przy braku doskonałych narzędzi i odpowiedniej wiedzy o świecie, magia dawała człowiekowi pierwotnemu władzę nad przyrodą, z którą musiał ciągle walczyć chroniąc własne życie. Była to władza złudna, ale przekonanie, że pewne przedmioty, słowa ułożone w zaklęcie, określone obrządki mogą zmienić bieg wydarzeń, dawały poczucie siły i bezpieczeństwa. Czarom więc powierza-

no takie sprawy jak: sprowadzenie deszczu, zwiększenie plonów, zapewnienie powodzenia w polowaniu i połowach, zdobycie miłości kochanej osoby, ochronę własności, odwrócenie nieszczęścia, wyleczenie choroby czy też sprowadzenie klęski na nieprzyjaciela. Wierzono, że z układu i kształtu odpowiednich przedmiotów, zachowania zwierząt, zjawisk atmosferycznych i kosmicznych, snu można odczytać przyszłość, a określone przedmioty (amulety, talizmany) przynoszą szczęście i chronią od szkód. Początkowo każdy człowiek stosował praktyki magiczne na własny użytek, później wytworzyła się osobna grupa ludzi zajmujących się magią zawodowo. Byli to czarownicy, którym przypisywano nadprzyrodzone cechy. Grupa czarowników przekształciła się z kolei w klasę kapłanów, a magia stała się nieodzowną częścią życia religijnego. Dopiero w czasach panowania chrześcijaństwa podjęto walkę z praktykami czarodziejskimi, uznając, że pochodzą od diabła. Jednak wiara w czary nie wygasła do dnia dzisiejszego. Mimo obecnego stanu wiedzy, która wyjaśnia wiele praw rządzących przyrodą i światem, nadal wierzymy w przesady, wróżby czy horoskopy. Na świecie istnieje wiele miejsc, w których czarownictwo jest wciąż silnie zakorzenione.

Kim byli, a może kim są czarownicy? Co robią, jakie rekwizyty wykorzystują przy odgadywaniu i przepowiadaniu przyszłości, jak rozpoznać czarownicę, czym charakteryzowała się magia w poszczególnych częściach świata? Odpowiedzi na te i inne pytania możecie znaleźć w książce Douglasa Hilla pt. „Wiedźmy i czarownicy”. Ten oryginalny przewodnik po tajemniczym świecie czarów wydało wydawnictwo Arkady w serii „Patrzę, Podziwiam, Poznaje”. Jak każda pozycja tej serii, książka zawiera mnóstwo barwnych, szczegółowo opisanych ilustracji, które ułatwiają poznanie tematu i zachęcają do spotkania z niezwykle mi ludźmi, jakimi są czarownice i czarownicy.

Katarzyna Godos

KSIAŻKI POLECANE

● dla dorosłych ● dla dorosłych ●

Pat BAKER

ODRODZENIE

W 1917 roku znany poeta, Siegfried Sassoon, pisze z frontu list otwarty do Izby Gmin, w którym podważa motywy, jakimi kieruje się rząd kontynuując działania wojenne, i stanowczo odmawia dalszego udziału w walce. Wkrótce potem zostaje skierowany do szpitala psychiatrycznego, gdzie trafia pod skrzydła wybitnego neurologa- W.H.R.Rivesa. Na ich konfrontacji oraz na kolejach losu kilku pacjentów szpitala zasadza się akcja *Odrodzenia*, będącego z jednej strony znakomitą studium patriotyzmu, z drugiej zaś – wielkiej urody powieścią o przyjaźni i miłości.

Leonora CARRINGTON

TRĄBKA DO SŁUCHANIA PIW

Autorka jest malarką, pisarką uważaną za skandalistkę, legendarną postacią francuskiego surrealizmu. „*Trąbka do słuchania*” powstała w latach 60. i jest połączeniem konwencji powieści gotyckiej i surrealistycznego humoru. Narracja jest snuta przez 92-letnią staruszkę o znakomitej formie psychicznej i fizycznej, którą rodzina oddaje do domu opieki. Tam, razem z innymi pensjonariuszkami przeżywa przedziwne zdarzenia, a niemалą rolę odgrywa tytułowa trąbka, którą bohaterka otrzymała od swej ekscentrycznej przyjaciółki. Znakomita proza dla miłośników absurda i humoru.

Rene DEPESTRE

HADRIANA MOICH MARZEŃ „AMBER”

Rene Desperre, urodzony na Haiti pisarz i poeta, jeden z najwybitniejszych autorów francuskojęzycznych, jest porównywany z iberoamerykańskimi przedstawicielami realizmu magicznego. Hadriana to magiczna haitańska opowieść o miłości silniejszej niż śmierć, przesycona zmysłowością, magią, fantazją z pogranicza surrealizmu, głosząca afirmację życia, którego najmilszym przejawem jest zachwyt czerpany z cudowności ciała. Jacmel, Haiti, rok 1938. W dzień wesela pięknej Francuzki z czarnoskórym pilotem dziewczyna pada martwa przed ołtarzem; wśród karnawałowego szaleństwa bóstwa wudu zaczynają czary... Powieść uhonorowana Nagrodą Renaudot.

Philip K. DICK

WYZNANIA ŁGARZA „REBIS”

Głównym bohaterem najnowszej powieści znanego autora jest zbieracz niepotrzebnych przedmiotów, człowiek całkowicie nieprzystosowany do życia. Otoczony opieką siostry i jej męża, obserwuje na pozór idylliczny świat kalifornijskiej prowincji lat 50., który w jego oczach przybiera wymiary groteskowe.

KSIĄŻKI POLECANE

Jacek GŁĘBSKI KURACJA „ZNAK”

Debiut literacki wyróżniony II nagrodą w konkursie Wydawnictwa „Znak” na powieść lub zbiór opowiadań. Autor ur. w 1963 r. studiował geografię (UŁ) i dziennikarstwo (UW), dziennikarz, obecnie związany z Wydawn. Prawniczymi PWN.

Utwór, oparty na faktach, opowiada historię lekarza psychiatry, który chcąc poznać psychikę swych podopiecznych podejmuje ryzykowny eksperyment obserwacji życia szpitalnego z perspektywy pacjenta. Powieść ukazuje kruchość granicy między normalnością a szaleństwem, kreuje sugestywną aurę osaczenia i bezsilności wobec mechanizmów funkcjonujących w szpitalu jak też wobec własnej psychiki. Ciekawa i dobra proza.

John IRVING WYMYŚLONA DZIEWCZYNA „KSIĄŻNICA”

Jest to autobiografia napisana przez Irvinga podczas kilkumiesięcznej rehabilitacji, jaką odbywał po operacji barku. Pisarz był zapaśnikiem, najpierw czynnym zawodnikiem a potem trenerem. Pisanie autobiografii pobudziło wspomnienia i skłoniło go do odświeżenia starych znajomości. Doskonała proza dla miłośników biografii.

Alistar MacLEAN, Hugh MILLER STAN ZAGROŻENIA

Kolejna książka z cyklu UNACO kontynuowanego przez H. Millera (po A. McNeilu), którego bohaterami jest para agentów Mike i Sabrina, zwalczających międzynarodowy terrorizm. Tym razem agenci działają w Kaszmirze, gdzie wpadają na trop siatki przemycającej poza granice Indii superczyste narkotyki. Dla miłośników sensacji.

Phillip KERR EZAW „REBIS”

Autor ur. w 1956 r. w Edynburgu, mieszka stale w Londynie, jest ceniony jako twórca thrillerów. „Ezaw” został sfilmowany przez Disneya.

Znaleziona przypadkowo w Himalajach doskonale zachowana czaszka zostaje poddana badaniom paleoantropologicznym. Wyniki badań okazują się zaskakujące i stają się inspiracją do podjęcia wyprawy naukowej w Himalaje, która przynosi nieprawdopodobne rezultaty. Książka ciekawa, trzymająca w napięciu.

Marta TIKKANEN SPRAWY INTYMNE „TWÓJ STYL”

Pisarka szwedzka, znana w Polsce z wydanej w 1996 r. „Sagi o miłości stulecia”.

Bohaterką tej lirycznej opowieści jest 22-letnia początkująca dziennikarka, która pisze dziennik w formie listów, nigdy nie wysłanych, do ukochanego mężczyzny. Jest to historia dwóch miłości- bohaterki oraz jej ojca do tajemniczej Cecilii. Przeplatają-

KSIAŻKI POLECANE

ce się relacje opowiadają o pragnieniu miłości, o tym jak jest nieosiągalna i jak, mimo wszystko, istnieje. Pięknie wydana powieść o miłości na doskonałym poziomie literackim.

Rafał ZIEMKIEWICZ

WALC STULECIA „Super NOWA”

Autor młodego pokolenia jest publicystą i powieściopisarzem, wielokrotnie nagradzanym za utwory *since fiction*.

W „Walcu stulecia” akcja toczy się na dwóch wzajemnie przenikających się płaszczyznach. Jeden to XXI wiek z problemami i rozterkami twórcy wirtualnych gier komputerowych, drugi to epoka *fin de siècle* i obraz chylący się do upadku Europy

● książki popularnonaukowe ●

Michael A. CREMO, Richard L. THOMSON

ZAKAZANA ARCHEOLOGIA „ARCHE”

Jest to skrót obszernej pracy naukowej, napisanej przez badaczy amerykańskich, którzy ujawniają nieznaną powszechnie, skrywaną bowiem dotąd przez naukowców fakty, świadczące o znacznie wcześniejszym, niż podaje to oficjalnie nauka, pojawieniu się człowieka na Ziemi. Wg autorów świadczą o tym liczne wykopaliska m.in. nacięcia na kościach zwierząt oraz kamienne narzędzia i broń z okresu plioceńskiego i mioceńskiego, rozwinięte narzędzia z okresu paleolitu, gwoździ z okresu dewonu, złota nić z karbonu, przedmiot przypominający monetę w osadach sprzed 200000–400000 lat czy wreszcie odcisk buta w łupku kambryjskim sprzed 505 mln. lat.

Autorzy analizują też znaleziska szczątków ludzkich szkieletów w pokładach kredy sprzed 140 mln. lat. Tekst, mimo charakteru pracy naukowej, napisany jest bardzo przystępnie, bogato ilustrowany i zaopatrzony w tabele chronologiczne znalezisk. Praca zawiera indeks i obszerną bibliografię. Bardzo ciekawa pozycja, choć zapewne kontrowersyjna.

Michael DOBBS

PRECZ Z WIELKIM BRATEM „REBIS”

Autor urodził się w Belfaście. Wiele lat spędził w krajach komunistycznych: w latach 1977–1980 w Jugosławii jako korespondent „Washington Post”, londyńskiego „Guardiana” i BBC, 1981–1995 jako szef oddziału „Washington Post” w Warszawie i Moskwie. W 1995 roku otrzymał nagrodę od National Press Club za najlepsze kore-

KSIĄŻKI POLECANE

spondencje dyplomatyczne. Opowiada w swojej książce, jak na jego oczach dramatopisarze i elektrycy przeistaczali się w przywódców państw, a pierwsi sekretarze partii komunistycznych wędrowali za kratki lub do luksusowych gabinetów prywatnych spółek. Dobbs łączy umiejętności mistrza reportażu z dbałością historyka o fakty. Był we wszystkich miejscach, które opisuje, przeżłaskał archiwą, wielokrotnie był naocznym świadkiem wydarzeń. Interesująca praca, zawiera uwagi źródłowe, przypisy, indeksy, bibliografię.

Anna PRZEDPEŁSKA-TRZECIAKOWSKA **NA PLEBANII W HAWORTH**

Autorka, znana tłumaczka literatury anglosaskiej, z wielką wnikliwością psychologiczną i znawstwem przedmiotu opisuje życie i twórczość trzech sióstr- Emilii, Charlotte i Anny Bronte oraz ich brata Branwella, którzy na cichej plebanii wśród yorshirskich wrzosowisk kształtowali swą wyobraźnię literacką i oryginalne, odmienne u każdego widzenie świata. Spod piór wielce utalentowanego rodzeństwa wyszły m.in. tak znakomite i cieszące się niesłabnącą popularnością utwory jak *Wichrowe Wzgórze*, *Dziwne losy Jane Eyre* i *Dzierżawca dworu Wihlfell*.

Anna STROŃSKA **DOPÓKI MILCZY UKRAINA „TRIO”**

Autorka, publicystka paryskiej „Kultury”, napisała reportaż z podróży po dzisiejszej Ukrainie. Opisuje trudną wolność jej mieszkańców, biedę i borykanie się z problemami dnia codziennego, skutki wybuchu w Czarnobylu i stosunki sąsiedzkie z Polakami, wzajemny szowinizm i problemy wynaradawiania. Książka napisana żywym językiem, potoczycie, czyta się znakomicie.

oprac. Zetka

LITERACKI NOBEL '98

José SARAMAGO

pisarz portugalski ur. 1922 r.

„Ewangelia według Jezusa Chrystusa” – wyd. polskie 1992

„Baltazar i Blimunda” – wyd. polskie 1993

KSIAŻKI POLECANE

● dla młodzieży ● dla młodzieży ●

Max BRAND

Alcatraz: historia konia „LTW”

Jest to jedna z najbardziej wzruszających powieści Maxa Branda (właśc.: Fride-ricka Fausta), nie koronowanego króla westernu.

Sympatycy westernu znajdą w tej książce pojedynki i strzelaniny oraz szalone pościgi. W powieści nie zabraknie również rozwijającego się uczucia pomiędzy łowcą dzikich koni a córką właściciela rancza. Przede wszystkim jednak jest to książka o przygodach dzikiego konia Alcatraza. Przypomina klimatem utwory J.O. Curwooda.

Małgorzata MUSIEROWICZ „Akapit Press”

Imieniny

Autorka „Jeźcjadę” tym razem długo kazała nam czekać na swoją kolejną książkę. Akcja tej powieści rozpoczyna się w Walentynki 1998 roku. Siostry Pyziakówny przeprowadzają uliczną sondę pod hasłem: „Co byś zrobił, gdyby okazało się, że twój kolega to homo sapiens...?”. Reszty nie zdradzę, żeby nie psuć zabawy.

Krystyna NEPOMUCKA „Akapit Press”

Wakacje z Penelopą

Jest to powieść o dorastających nastolatkach, napisana barwnym i dowcipnym językiem. Czternastoletnia Tamara, skłonna zakochiwać się od pierwszego wejrzenia, wybiera się z Żabelią i Penelopą na swoje pierwsze dorosłe wakacje. W pociągu Tamara poznaje Michała i jego paczkę, między innymi... Maćka.

John Ronald Reul TOLKIEN „Prószyński i S-ka”

Łazikanty

Tolkienu znamy przede wszystkim jako autora wspaniałych historii fantasy, stanowiących klasykę gatunku. Tworzył on jednak także bajki dla młodych czytelników. Jedną z nich, odnalezioną w pozostawionych przez pisarza papierach, są właśnie „Łazikanty”. Jest to opowieść o psie łaziku, który – zamieniony w zabawkę przez zrytowanego czarodzieja – usiłuje odzyskać dawną postać i wrócić do domu. Przeżywa przy tym mnóstwo przygód, trafia na Księżyc i dno oceanu, spotyka smoka, węża morskiego, syreny, magiczne istoty – krótko mówiąc, świetnie się bawi.

oprac. Iwona Ludkiewicz

POTYCZKI Z LITERATURĄ

● młodzi napisali... ● młodzi napisali... ● młodzi napisali... ●

Nel bardzo kochała słonia, gdy Staś chciał go zabić, zarzuciła mu ręce na szyję i zaczęła się huśtać na jego trąbie.

Kirkor, poszukując cnotliwej żony, załamał się na mostku i poszedł do wdowy.

Czytałam sztuki Szekspira. Dwie zapamiętałam : „Romeo” i „Julie”.

„Bogurodzica” bęła napisana w języku polskim po łacinie.

Pan Dalski był sterylizowany przez żonę.

Utwór „Stepy Akermarińskie” ciągnie się w kierunku południowo- wschodnim od Odessy.

Beniowski zabił sześciu Kozaków. Jeden z nich umarł, a inni uciekli.

Do uprawy roli Barbara nie nadawała się, więc Bogumił sam ją uprawiał.

Boryna był teściem żony syna Antka - Hanki.

Robak, ratując Tadeusza, strzelił do niedźwiedzia, który nie wiedział, że jest jego ojcem.

Zenon Ziembiewicz skrzywdził Justynę z dwóch stron.

Jadym odrzuca miłość Joasi i poświęca się pracy, więc siada na wzgórzu i patrzy w wodę.

Po rozebraniu dramatu można dokładnie obejrzeć, co Alina ma w środku.

Lektura, którą opisuję, została wydaloną przez „Czytelnika” w 1984 roku.

W tym wierszu możemy zobaczyć, jak ukochana poety Matka Jaliusza Słowackiego przewija się między wierszami.

„Pan Tadeusz” różni się od „Grażyny” płcią.

Mickiewicz urodził się częściowo w Zaosiu, częściowo w Nowogrodku.

Napoleon był dyktatorem, bo dyktował kilka listów jednocześnie.

To bęł taki człowiek, który jedną nogą stał w przeszłości, a drugą witał przyszłość.

Robinson traktował Piętaszka jak rozumnego człowieka, chociaż sam bęł kani-balem.

zebrała Anna Janiec

NORA ROBERTS

Znakomita amerykańska pisarka, porównywana do Danielle Steel i Shidney'a Sheldona, pierwszą powieść wydała w 1981 roku. Większą część jej twórczości stanowią po mistrzowsku opowiedziane romanse. W tej dziedzinie zyskała wszelkie możliwe, najbardziej prestiżowe nagrody. W latach osiemdziesiątych Nora Roberts zaczęła pisać oryginalne, świetnie skonstruowane książki stanowiące efektowne połączenie romansu, powieści przygodowej, sensacyjnej i obyczajowej. Każda z nich weszła na listę bestsellerów m.in.: „Święte grzechy” (1987), „Słodka zemsta” (1989), „Życie na sprzedaż” (1990), „Prawdziwe kłamstwa” (1991), „Miasteczko Innocence” (1992), „Uczciwe złudzenia” (1992), „Ukryte skarby” (1994), „Prawdy i zdrady” (1996), „Niebo Montany” (1996).

Sławę autorki ugruntowała powieściowa saga: „Zrodzona z ognia”, „Zrodzona z lodu”, „Zrodzona ze wstydu”, której akcja toczy się w Irlandii oraz trylogia „Saga marzeń”.

Nora Roberts nazywana jest „mistrzynią romantycznego suspensu”. Tworzy niezapomniane, wielobarwne, namiętne postacie, wpłątane w dramatyczne konflikty wpisane we współczesną rzeczywistość Ameryki.

„Słodka zemsta” – Złodziejka klejnotów Adrianna zwana „cieniem” jest poszukiwana przez policję. Ta piękna i niezwykła kobieta, o wielkiej sile charakteru, prowadzi brawurowe akcje. Chce zemścić się na ojcu – królu jednego z państw arabskich, który kiedyś skrzywdził jej matkę.

Z tego powodu Adrianna postanawia wykraść niezwykle cenny naszyjnik – dumę kolekcji ojca. Nie wie jednak, że jest stale śledzona przez groźnego przeciwnika, dawnego świetnego włamywacza, obecnie pracownika Interpolu.

Książka ciekawa o wartkiej sensacyjnej akcji.

DLA KAŻDEGO COŚ DOBREGO

„Życie na sprzedaż” – Emma wydaje się osobą godną zazdrości, jest piękna, bogata i utalentowana, ma wspaniałego, sławnego ojca. Brak jej jednak tego, co najważniejsze – miłości i poczucia bezpieczeństwa. Na życiu dziewczyny ponurym cieniem kładzie się tragedia z dzieciństwa – śmierć brata, zamordowanego przez nieznanych porywaczy.

Emma widziała zabójcę, lecz pod wpływem szoku zapomniała całe zajście. Po latach, wskutek dramatycznych przeżyć, przypomni sobie wszystko i wówczas znajdzie się w śmiertelnym niebezpieczeństwie.

„Sanktuarium” – Po tragicznych przeżyciach z dzieciństwa Jo Ellen nie mogła zostać w Sanktuarium – rodzinnym domu na wyspie Little Desire. Wyjechała do Nowego Jorku i w ciągu kilkunastu lat odniosła sukces jako artysta fotografik. Pewnego dnia zaczęła otrzymywać tajemnicze przesyłki: zdjęcia jej samej. Ktoś uzbrojony w aparat fotograficzny śledzi każdy jej krok. Uciekając przed tajemniczym prześladowcą, Jo postanawia skryć się na Desire. Sanktuarium nie jest jednak miejscem bezpiecznym.

oprac. Anna Janiec

OGŁOSZENIE

Uprzejmie informujemy wszystkich Czytelników

**WYPOŻYCZALNI DLA DOROSŁYCH nr 93 oraz
BIBLIOTEKI DLA DZIECI nr 41,**

że z powodu likwidacji pawilonu przy ul. Niemcewicza 26 Biblioteki zostały przeniesione, na czas budowy nowego budynku, do lokalu zastępczego przy ul. Filtrowej 68.

ŚWIĘTA

I OBRZĘDY POLSKIE

KATARZYNKI – 24 listopada

To wieczór spotkań i wróżb chłopców o narzeczonych i małżeństwie, przypominający obchodzone w kilka dni później dziewczęce „Andrzejki”.

Według niektórych źródeł te szczególne zwyczaje wróżebne chłopców – podobnie jak wróżby dziewcząt – pochodzą z Grecji. Zwolennicy tego poglądu wykazują pewne podobieństwa imienia Katarzyna i greckiego słowa katharos – czysty, niewinny. Święta Katarzyna miała być patronką chłopców pragnących się ożenić i jednocześnie szafarką dziewiczych i czystych narzeczonych, i wiernych wzorowych żon. Mogła zatem również pomagać, zwłaszcza bogobojnym kawalerom, w odgadywaniu ich przyszłości i w ich staraniach aby: *Stańć na ślubnym kobiercu z tą, która jest na sercu.*

Upragniona dziewczyna mogła ukazać się chłopcu we śnie, w nocy z 24 na 25 listopada, zwłaszcza jeśli po wieczornym myciu wytarł się zapaską lub dziewczęcą koszulą i jeśli przez całą noc spał na sztuce kobiecej bielizny pod prześcieradłem.

Wczesnym rankiem w dniu św. Katarzyny chłopcy losowali karteczki z żeńskimi imionami, włożone wieczorem pod poduszkę, aby dowiedzieć się, jakie nośić będzie ukochana zgodnie z przysłowiem: *W noc świętej Katarzyny pod poduszką są dziewczyny*

Jeśli gałązka wiśni lub czereśni ścięta przez chłopca i wstawiona do wody zakwitła w wigilię Bożego Narodzenia, mógł on spodziewać się pomyślnych konkurentów uwiecznionych ślubem i weselem w najbliższym czasie.

Wróżby chłopców były jednak mniej liczne i o wiele mniej popularne niż wróżby dziewcząt. Najwidoczniej zainteresowania i pragnienia miłosne dziewczyn, związane z przyszłym małżeństwem, były silniejsze. „Katarzynki” zatem, jako dzień wróżb i to wyłącznie z udziałem chłopców, zaczęły zanikać. Ślady tego zwyczaju przetrwały natomiast we współczesnych „Andrzejkach”, podczas których, dość często, razem z dziewczynami wróżą sobie obecni na spotkaniu chłopcy, dopuszczeni teraz do wspólnej zabawy.

ADWENT

W kościele jest to czterotygodniowy okres oczekiwania na wielkie święto Bożego Narodzenia, czas skupienia, postów, modlitw i nabożeństw.

ŚWIĘTA

I OBRZĘDY POLSKIE

Na Podlasiu początek Adwentu obwieszczało głośnie trąbienie na ligawach. Był to sygnał, że mają zamilknąć instrumenty muzyczne, ustać zabawy, tańce, że jest to czas pobożności, a zwłaszcza modlitw za zmarłych, którzy w tym czasie mogą zstępować na ziemię.

Istniało przekonanie, że do połowy listopada powinny być zakończone wszystkie ważne prace polowe i niektóre gospodarskie, związane z ziemią, której aż do wiosny nie wolno niepokoić.

Czas Adwentu i długie późnojesienne wieczory były natomiast okresem spotkań sąsiadek, łączonych zawsze z wykonywaną wspólnie pracą: darcie pierza, przędzeniem lnu i wełny na kołowrotkach i wrzecionach oraz innymi kobiecymi robotami ręcznymi. Zajęcia te upływały na pogawędkach i plotkach, na opowiadaniu niezwyklej historii o duszach pokutujących i innych strachach, „utopcach”, wisielcach, upiorach, czarach i czarownicach.

Podczas takich spotkań pojawiał się najważniejszy i ulubiony temat – kojarzenie młodych par. Mówiono o tym, który chłopak i która dziewczyna mają się „ku sobie”, o tym, do kogo w Gody lub w Zapusty pójdą swaci z wódką i jak najkorzystniej pożenić młodych.

Czasami pod okna izby, w których zbierały się gospodynie i ich córki, podkraдали się sąsiedzi i straszliwie stukając w szyby, zawodząc lub pokazując się w oknie w kożuchu albo worku na głowie. Potem wbiegali do izby i wyrządzali różne psoty i szkody dmuchając w piórka, przewracając rzeszota z pierzem, goniąc dziewczyny i próbując pomazać je sadzą. Spokojne początkowo spotkania zmieniały się w śmiechy i zabawę, pojawiały się flaszki z wódką. Chłopcy mieli pretekst, by doprowadzić do domu bojące się ciemności i duchów młode i ładne panny.

Inaczej przebiegał Adwent na Pomorzu. Tutaj był to początek obchodów świątecznych, kołędniczych, które w innych regionach Polski rozpoczynały się po Bożym Narodzeniu. Niekiedy w Adwencie przychodzili do domów chłopcy z szopką i śpiewali kołędy na znak, że Boże Narodzenie jest już blisko.

Wszystkie dawne zwyczaje związane z Adwentem ulegają już zapomnieniu. Nie uległy natomiast zmianie obrzędy kościelne. W kościołach o świcie odprawiane są tzw. Roraty- Jutrznia- nabożeństwo błagalne o przyjście Zbawiciela świata. Podczas takich nabożeństw płoną wielkie woskowe świece – „Roratki”.

Jak w przeszłości tak i obecnie Adwent jest okresem różnych prac domowych i przygotowań do nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia.

Na podstawie książki Barbary Ogrodowskiej
„Święta polskie-tradycja i obyczaje”
opracowała Marzenna Bielewicz

SZYFROGRAM LITERACKI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102			

Znaczenie haseł:

1. Dawne przedsiębiorstwo górnicze i solne w Polsce: 31 - 6 - 39 - 49
2. Autor „Solaris”: 57 - 76 - 85
3. Hiszpański malarz i grafik (1746-1828): 34 - 43 - 54 - 40
4. Imię prezydenta Kennedy’ego: 71 - 1 - 56 - 42
5. Inaczej rekin: 66 - 28 - 9 - 51 - 81 - 93 - 33
6. Może być skrobiowa: 84 - 37 - 55 - 74 - 62 - 83
7. Generator elektryczny: 13 - 25 - 65 - 82 - 16 - 86 - 27 - 79
8. Rzeczowe w sprawie: 61 - 60 - 3 - 52 - 53 - 15
9. Malarz rosyjski (1875- 1958): 7 - 12 - 19 - 41 -

10. Mieszkaniec kraju nadbałtyckiego: 77- 45 - 91 - 32 - 48
11. Uchylenie się od ciosu: 95 - 2 - 89 - 101
12. Groźny car: 97- 78 - 102 - 21
13. Dobytek: 29 - 22 - 8 - 36 - 69 - 23 -
14. Wolne w autobusie: 50 - 35 - 72 - 5 - 44 - 96 - 98
15. Klasa paprotników: 24 -92 - 73 - 14 - 26 - 46 - 75
16. Płynny składnik krwi: 10 - 63 - 30 - 99 - 100 - 90 -
17. Bohaterka powieści Bolesława Prusa: 18 - 67 - 87 - 11 - 58
18. Cenny kruszec: 94 - 38 - 4 - 59 - 47
19. Inaczej jelito ślepe: 88 - 17 - 80 - 20 - 64 - 68 - 70

Rozwiązanie stanowi fragment wiersza, imię i nazwisko polskiego poety oraz tytuł utworu.

.....

.....

Imię i nazwisko

Adres

.....

BIB 4/98 Nr wypożyczalni

Rozwiązanie zadania z numeru 3/98:

*„Gdzie się podziała dawna miłość nasza? Wszystko przemija, czas wszystko uśmierca,
jako kwaśniej słodką winą czasza, tak też i nasze zmieniły się serca.”*

Leopold Staff,

Gdzie się podziała...

Nagrodę książkową otrzymuje Pan Zbigniew Kotnowski z Wyp. nr 23.

Sklep „PINEZKA”

ul. Bałeya 9 (na parterze biblioteki)

oferuje:

artykuły papiernicze

zabawki

artykuły chemii gospodarczej

Zapraszamy

od poniedziałku do piątku w godz.

10⁰⁰–18⁰⁰

w soboty w godz.

10⁰⁰–13⁰⁰

**KUPUJĄC W NASZYM SKLEPIE WSPIERASZ
biblioteki publiczne Ochoty**

BIULETYN INFORMACYJNY BIBLIOTEK

Wydawca: Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy Dzielnicy Ochota

Redaguje zespół.

Opracowanie graficzne, skład, łamanie: Alicja Markowska, tel.: 662-16-07

Nakład 2000 egz.

Adres Redakcji: 02-094 Warszawa, ul. Grójecka 77, tel. 822-51-38

Vours
6023